

Badanie przesiewowe stanu uzębienia wśród dzieci ze szkół podstawowych

Raport przygotowany
dla:

Styczeń, 2014

Wprowadzenie

W ramach programu „Chroń Dziecięce Uśmiechy” przeprowadzono 5 805 przeglądów dentystycznych w wybranych szkołach podstawowych z 5 województw: opolskiego, warmińsko-mazurskiego, świętokrzyskiego, podkarpackiego oraz lubelskiego. Każdemu przeglądowi towarzyszyła ankieta wypełniana przez dentystę. Program „Chroń Dziecięce Uśmiechy” realizuje firma Wrigley Poland, producent marki Orbit®, wspólnie z Polskim Towarzystwem Stomatologicznym i Polskim Czerwonym Krzyżem.

Cele przeprowadzonego badania:

- poznanie nawyków związanych z higieną jamy ustnej oraz
- ocena stanu uzębienia u dzieci ze szkół podstawowych

Wspieranie budowania prawidłowych nawyków higieny jamy ustnej wśród dzieci ze szkół podstawowych

Metodologia

- ➔ W ramach programu 'Chroń Dziecięce Uśmiechy', w wybranych szkołach zostały przeprowadzone przeglądy dentystyczne. Stomatolodzy:
 - ➔ Zebrali informacje w formie ankiet na temat nawyków higieny jamy ustnej dzieci
 - ➔ oraz wypełnili ankiety nt. stanu uzębienia dzieci (próchnica, ubytki, wypełnienia, wady zgryzu i inne)
- ➔ **) w celu przeprowadzenia przeglądów stomatologicznych, na terenie szkół objętych akcją, utworzone zostały specjalne, tymczasowe gabinety dentystyczne, wyposażone w profesjonalny sprzęt stomatologiczny (obsługiwany przez wyspecjalizowany personel sieci klinik Dent-a-Medical).*

Wielkość próby i kryteria

- ➔ Przebadanych zostało N=5805 dzieci z 18 szkół podstawowych (z 5-ciu województw)
- ➔ Dzieci w wieku od 5 do 13 lat

Lokalizacje

- ➔ Wybrane miejscowości z 5 województw: lubelskie, opolskie, podkarpackie, świętokrzyskie oraz warmińsko-mazurskie (lista miejscowości na kolejnej stronie)

Lista miejscowości szkół uczestniczących w programie 'bezpłatnych przeglądów dentystycznych'

- **Województwo opolskie:**
 - o 16-17.09.2013 – Paczków
 - o 18-19.09.2013 – Otmuchów
 - o 23-24.09.2013 – Opole
 - o 25.09.2013 – Czepielowice
 - o 26-27.09.2013 – Brzeg
- **Województwo warmińsko-mazurskie:**
 - o 1-4.10.2013 – Olsztyn (2)
 - o 7-9.10.2013 – Barczewo
- **Województwo świętokrzyskie:**
 - o 10-15.10.2013 – Skarżysko-Kamienna (2)
 - o 16.10.2013 – Starachowice
 - o 17.10.2013 – Ostrowiec Świętokrzyski
- **Województwo podkarpackie:**
 - o 21-24.10.2013 – Jarosław
 - o 28-29.10.2013 – Stalowa Wola
 - o 30-31.10.2013 – Przemyśl
- **Województwo lubelskie:**
 - o 5-6.11.2013 – Biłgoraj
 - o 13-15.11.2013 – Kraśnik
 - o 13-15.11.2013 – Stary Majdan

Karta badania pacjenta

I. Część ankietowa

1. Płeć:	☐ M	☐ K	2. Wiek:	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8	☐ 9	☐ 10	☐ 11	☐ 12	☐ 13
3. Miejsce badania	☐ Lubelskie ☐ Warmińsko-mazurskie	☐ Podkarpackie ☐ Świętokrzyskie	☐ Opolskie									
4. Miejsce zamieszkania	☐ miasto powyżej 100.000 mieszkańców	☐ miasto poniżej 100.000 mieszkańców	☐ miejscowość wiejska poniżej 10.000 mieszkańców									
5. Jak często chodzisz do dentysty?	☐ 1-2 razy w roku ☐ 3-5 razy w roku	☐ więcej niż 5 razy w roku ☐ wcale										
6. Ile razy w ciągu dnia szczotkujesz zęby?	☐ 1 ☐ 2	☐ 3 i więcej ☐ wcale										
7. Jak długo szczotkujesz zęby?	☐ poniżej 1 minuty ☐ 1-2 minuty	☐ 3-5 minut ☐ 6 i więcej minut	☐ trudno powiedzieć									
8. Jak często w ciągu roku rodzice kupują Ci nową szczoteczkę do zębów?	☐ 1-2 ☐ 5 i więcej	☐ 3-4 ☐ wcale										
9. Czy używasz innych akcesoriów do higieny jamy ustnej?	☐ Nie ☐ płyn do płukania ☐ szczoteczki międzyzębowe	☐ Nie ☐ nici dentystyczne ☐ trygator	☐ Tak • proszę zaznaczyć jakie: ☐ guma do żucia po posiłkach									
10. Czy zdarza się że czujesz nadwrażliwość zębów? (Ostry, chwilowy ból po spożyciu zimnych lub ciepłych pokarmów lub po dotyku np szczoteczką do zębów)	☐ Nie	☐ Tak										
12. Czy zaobserwowałeś/aś krwawienia, zaczerwienienia bądź obrzęk dziąseł?	☐ Nie	☐ Tak										

II. Badanie stomatologiczne

1. P/z	U/z	W/z	PUW/z
☐ Nie ☐ Tak			
☐ Nie ☐ Tak			
☐ Nie ☐ Tak			
☐ Nie ☐ Tak			
☐ Nie ☐ Tak			
Opcje			
☐ Nie ☐ Tak = jeśli tak określi rodzaj wady: ☐ wada klasy I ☐ wada klasy II ☐ wada klasy III ☐ zgryz głęboki ☐ zgryz otwarty ☐ wada tylko zębowa ☐ wyraźnie zaznaczona wada kostna ☐ zgryz krzyżowy ☐ zgryz przewieszony			
Ewentualne uwagi			
☐ Nie ☐ Tak • właściwe zaznaczyć ☐ uraz zgryzowy ☐ bruksizm ☐ zaburzenia stawu skroniowo-żuchwowego ☐ dewiacje żuchwy			
☐ Nie ☐ Tak			
Stale: ☐ Nie ☐ Tak od kiedy Ruchome: ☐ Nie ☐ Tak od kiedy			
Inne uwagi			

Podsumowanie wyników

- **82%** dzieci odwiedza dentystów **co najmniej raz w roku**, **18%** nie robi tego **w ogóle**.
 - Dzieci w wieku **10-13 lat częściej** odwiedzają gabinety stomatologiczne niż dzieci młodsze (5-9 lat).
 - **Chłopcy rzadziej** odwiedzają dentystów.
 - W **Opolskiem i Lubelskiem** wizyty dentystyczne są **częstsze** niż w pozostałych badanych województwach. W **miastach powyżej 100 tys.** mieszkańców dzieci **częściej** odwiedzają dentystów w porównaniu do mniejszych miast oraz wsi.
- **64%** ankietowanych dzieci **szczotkuje zęby dwa razy dziennie**.
 - Dzieci starsze (10-13 lat) **częściej** myją zęby niż dzieci w wieku 5-9 lat, a chłopcy ogólnie rzadziej.
 - Średnio, dzieci z woj. **warmińsko-mazurskiego i świętokrzyskiego** rzadziej myją zęby w ciągu dnia.
 - Średnia częstotliwość mycia zębów jest podobna niezależnie od wielkości miejscowości, ale są różnice w strukturze: im większa miejscowość, tym częściej dzieci myją zęby dwa razy dziennie.
- **Nieco ponad połowa** dzieci używa **po posiłku** dodatkowych **akcesoriów do higieny jamy ustnej**.
 - Istotnie **częściej** robią to **dzieci w wieku 10-13 lat**, z **mniejszych miast i wsi**, a rzadziej dzieci z woj. warmińsko-mazurskiego.
- **Guma do żucia** jest **najczęściej używana (41% wskazań)** spośród wymienianych 'akcesoriów'.
 - Ogólnie gumy do żucia są **rzadziej** używane w **większych** miastach (> 100tys.).
 - **Dziewczynki częściej** niż chłopcy używają nici dentystycznych, irygatorów, specjalnych szczoteczek.

- **Problem próchnicy** zębów dotyczy aż **80% dzieci** ze szkół podstawowych, wskaźnik ten jest **wyższy** wśród dzieci, które **nie odwiedzają dentystów**.
 - Częściej występuje u dzieci **młodszych** (5-9 lat), **chłopców**, **dzieci wiejskich** oraz w woj. opolskim i warmińsko-mazurskim.
 - **Aż 42% dzieci** ma **4 lub więcej zębów z próchnicą**.
- **0,6%** dzieci miało **usunięte zęby stałe** z powodu próchnicy.
- **30%** dzieci w wieku **5-9 lat** ma **wypełnienie w zębach stałych**, a wśród **starszych** (10-13 lat) – **odsetek ten wynosi 51,6%**.
 - Wypełnienia w zębach **rzadziej** mają **chłopcy**, dzieci z **większych miast** (>100tys.) oraz dzieci z woj. opolskiego (a częściej z woj. lubelskiego).
- **Nadwrażliwość zębów** (**odślonięte szyjki lub starcie szkliwa**) odnotowano u **0,4% dzieci**.
- **Erozja szkliwa** widoczna jest u **0,5% dzieci**, częściej występuje u dzieci **ze wsi** i w woj. opolskim.
- **Zapalenie dziąseł** stwierdzono u **6,7%** badanych.
 - Problem ten **częściej** dotyczy dzieci **starszych** (10-13 lat), ze **wsi** oraz z woj. opolskiego i warmińsko – mazurskiego.
- **Zapalenie przyzębia** występuje **rzadko**, nieco częściej u dzieci w woj. warmińsko – mazurskim.
- **Zmiany w błonie śluzowej** oraz **ból w okolicy stawu skroniowo-żuchwowego** dotyczą **niewielkiego** odsetka dzieci: odpowiednio **1,1%** i **0,7%**.
 - Zdecydowanie **częściej** występują u dzieci ze **wsi** oraz z woj. opolskiego.
- **Wady zgryzu** ma **60%** badanych dzieci. Częściej występują one u **dzieci starszych**, z **mniejszych miast**, a rzadziej u dzieci z województw: opolskiego i warmińsko-mazurskiego.
- **Zaburzenia czynnościowe** ma **3,7%** badanych, częściej dotyczą **dzieci starszych** (10-13 lat), **dziewczynek**, dzieci z miejscowości **wiejskich** oraz z woj. opolskiego.
- **Uzupełnienia protetyczne** występują wyjątkowo rzadko (u **0,1%** badanych).

- ✓ Poziom próchnicy u dzieci w wieku szkolnych jest **bardzo wysoki**, a jeszcze częstszy wśród dzieci, które w ogóle nie odwiedzają dentystów.
- ✓ Duży jest odsetek dzieci z **wadami zgryzu**.
- ✓ Deklarowana (przez dzieci) **nadwrażliwość zębów** jest wyższa niż stwierdzona przez stomatologów w badaniu dentystycznym, co może sugerować, że nadwrażliwość ta raczej **powiązana jest z próchnicą** (a nie tylko z problemem odstłoniętych szyjek zębów czy starcia szkliwa).

Konieczne są działania w celu poprawienia stanu uzębienia u dzieci w wieku szkolnym i promowania prawidłowych nawyków higieny jamy ustnej od jak najmłodszych lat:

- ✓ **Edukacja** dzieci w kierunku **budowania prawidłowych nawyków** higieny jamy ustnej: prawidłowe szczotkowanie zębów, czas mycia zębów
- ✓ **Częstsze kontrole stomatologiczne** w celu leczenia próchnicy, jak również kontroli zgryzu (celem profilaktyki i leczenia wad zgryzu)
- ✓ Można rozważyć wprowadzenie **obowiązkowych kontroli stomatologicznych** dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- ✓ Promowanie **częstszego używania dodatkowych akcesoriów** do higieny jamy ustnej

Wyniki badania

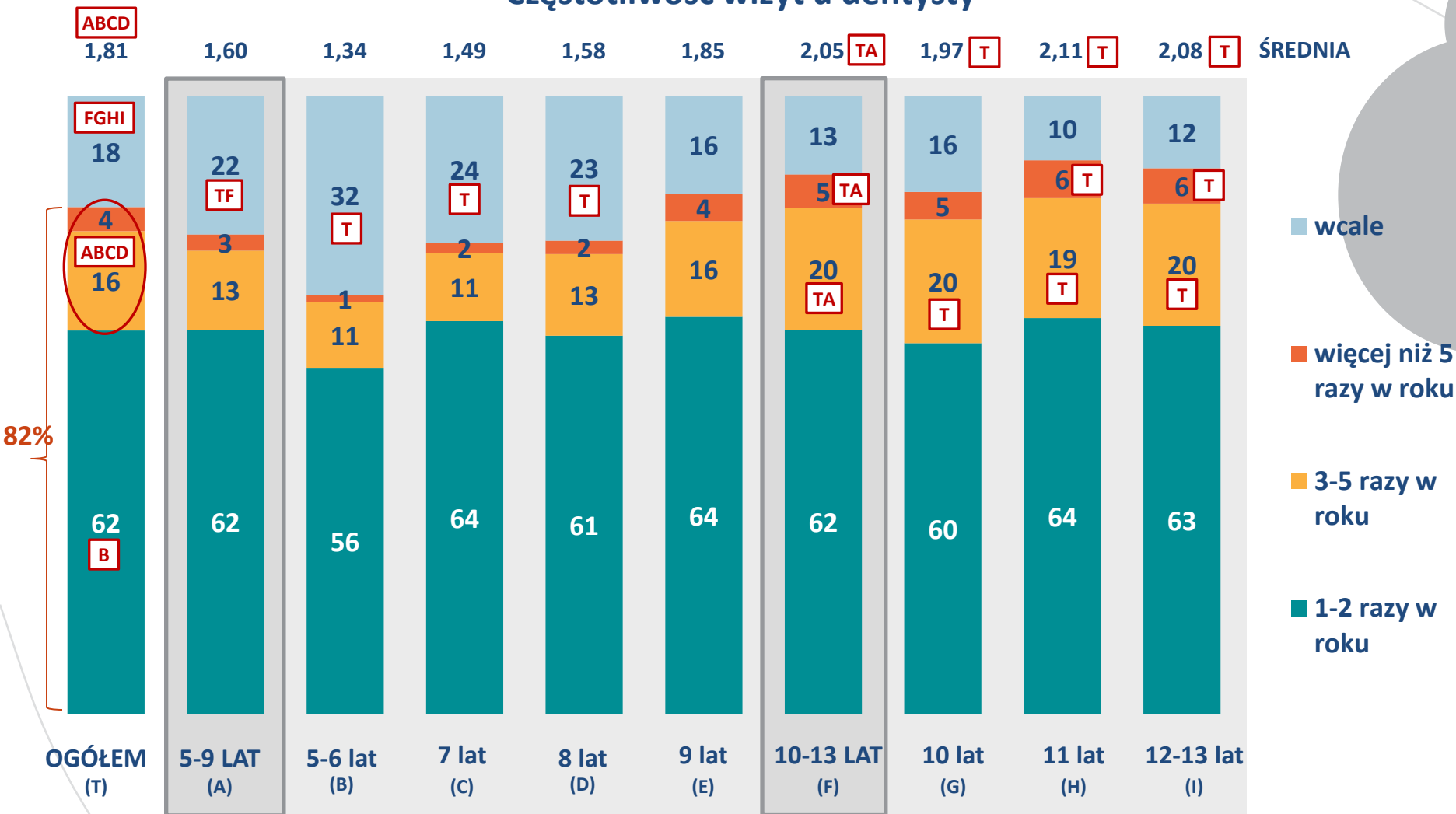
Nawyki związane z higieną jamy ustnej

Większość dzieci odwiedza dentystów co najmniej raz w roku, a 18% w ogóle. Dzieci w wieku 10-13 lat częściej niż dzieci młodsze (5-9 lat). Niemal 1/3 dzieci w wieku 5-6 lat w ogóle nie odwiedza dentystów.

Częstotliwość wizyt u dentysty

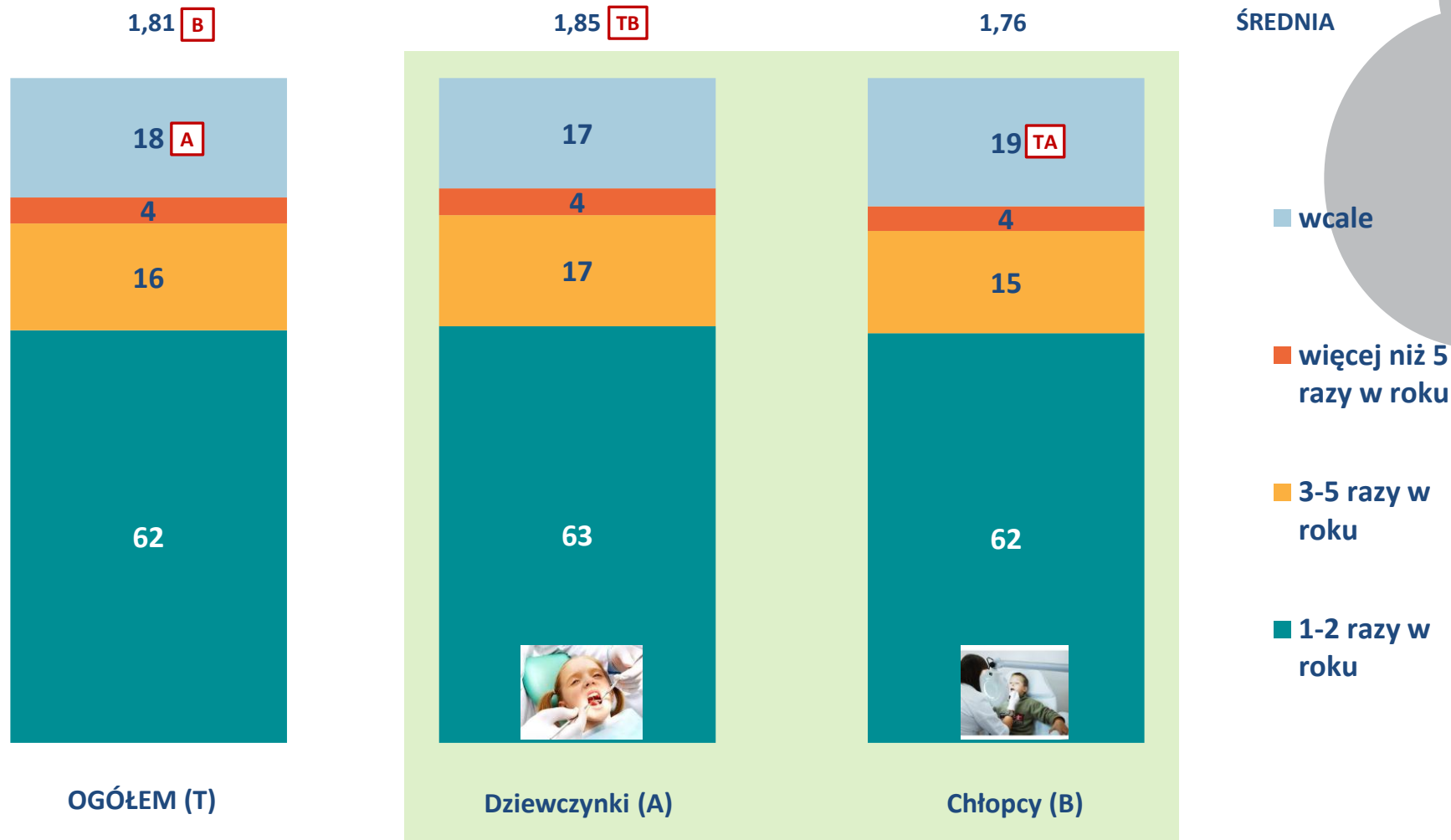

TABCDEFGHI – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Dane w %

Częstotliwość wizyt u dentysty

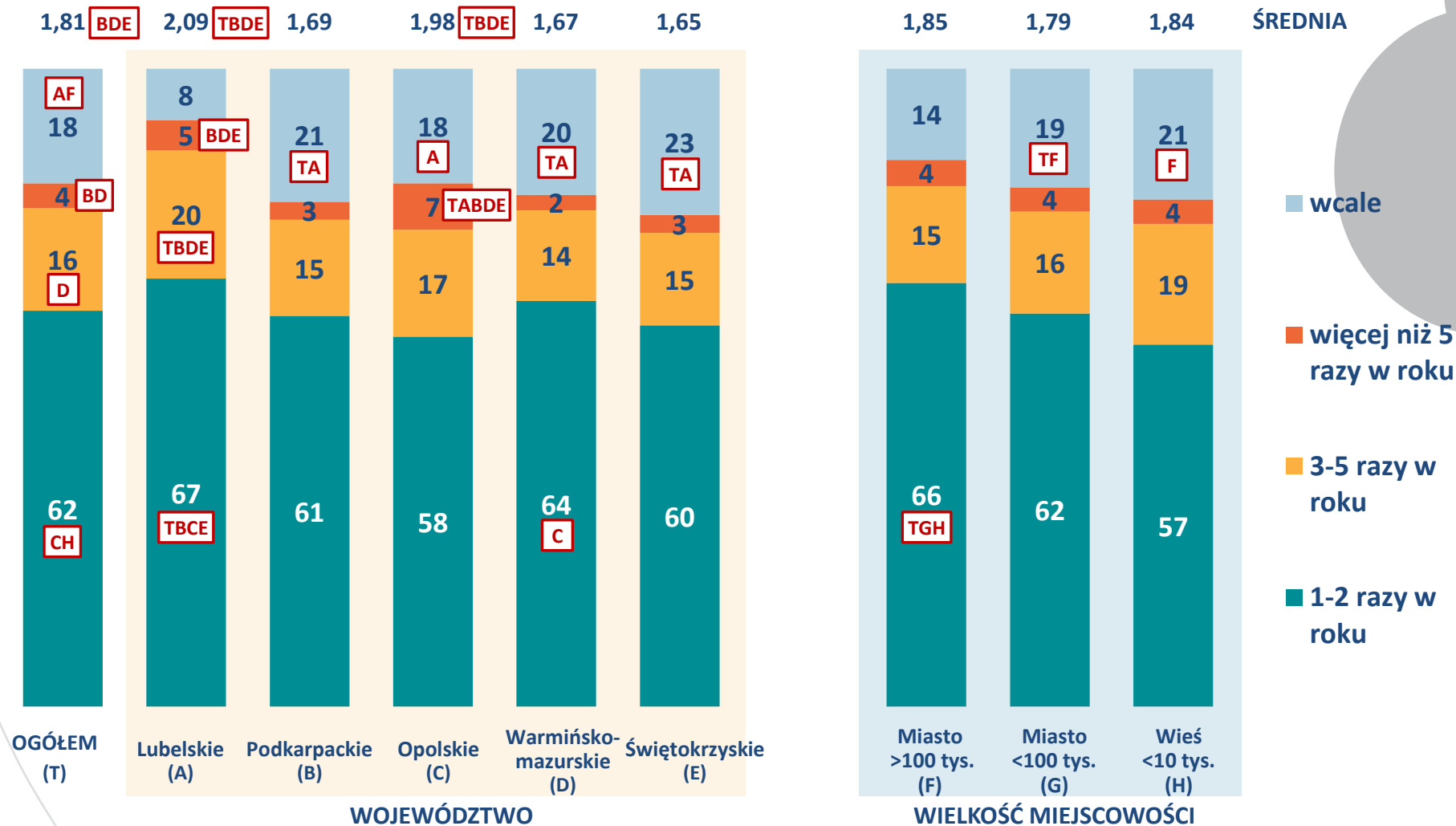

TAB – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności
Dane w %

W Opolskim i Lubelskim wizyty dentystyczne są częstsze niż w pozostałych badanych województwach. W miastach powyżej 100 tys. mieszkańców dzieci częściej odwiedzają dentystów w porównaniu do mniejszych miast oraz wsi.

Częstotliwość wizyt u dentysty

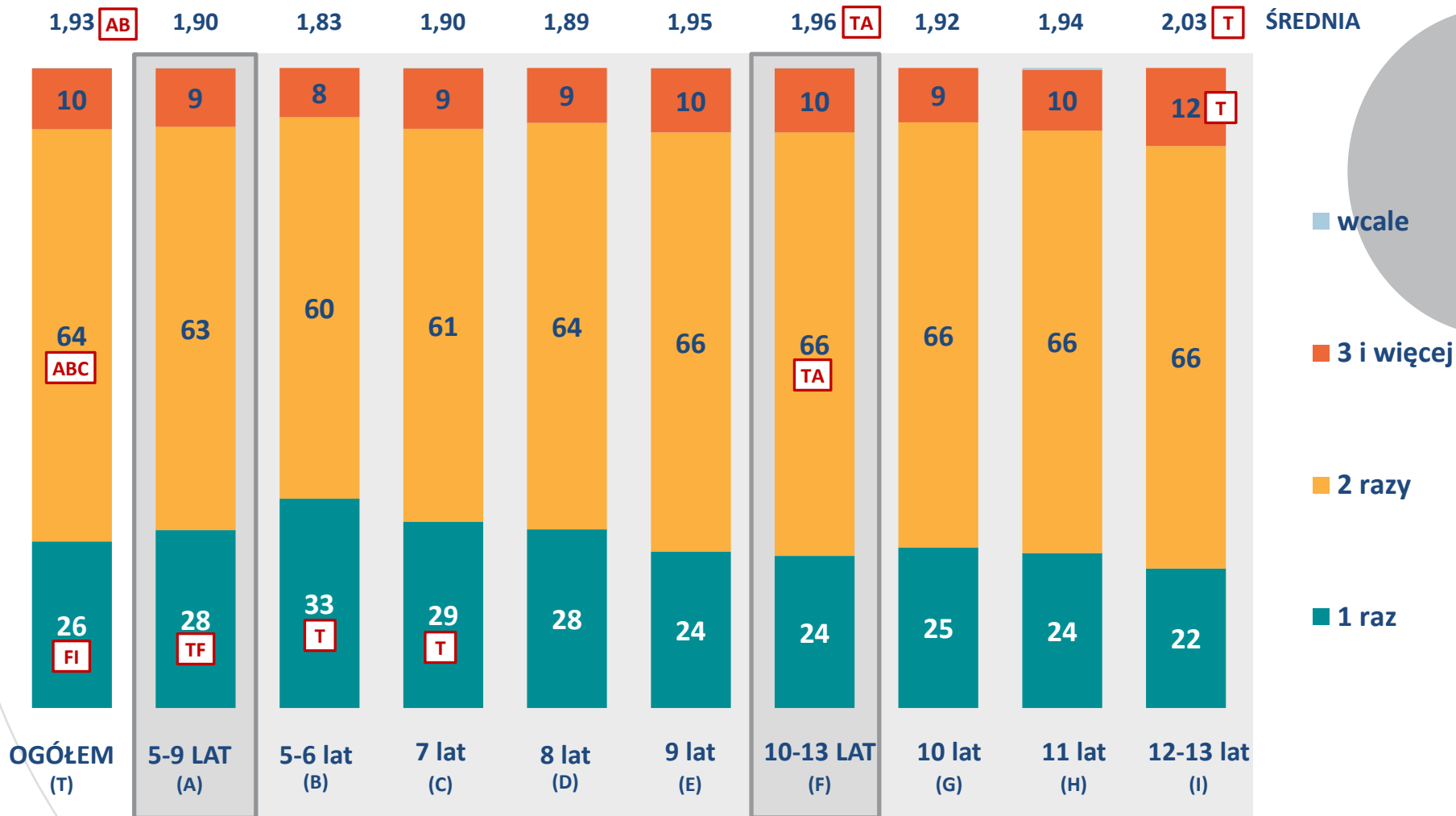
TABCDE; TFGH – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Dane w %

Prawie 2/3 ankietowanych dzieci szczotkuje zęby dwa razy dziennie. Dzieci starsze (10-13 lat) myją zęby częściej niż dzieci w wieku 5-9 lat.

Częstotliwość mycia zębów w ciągu dnia

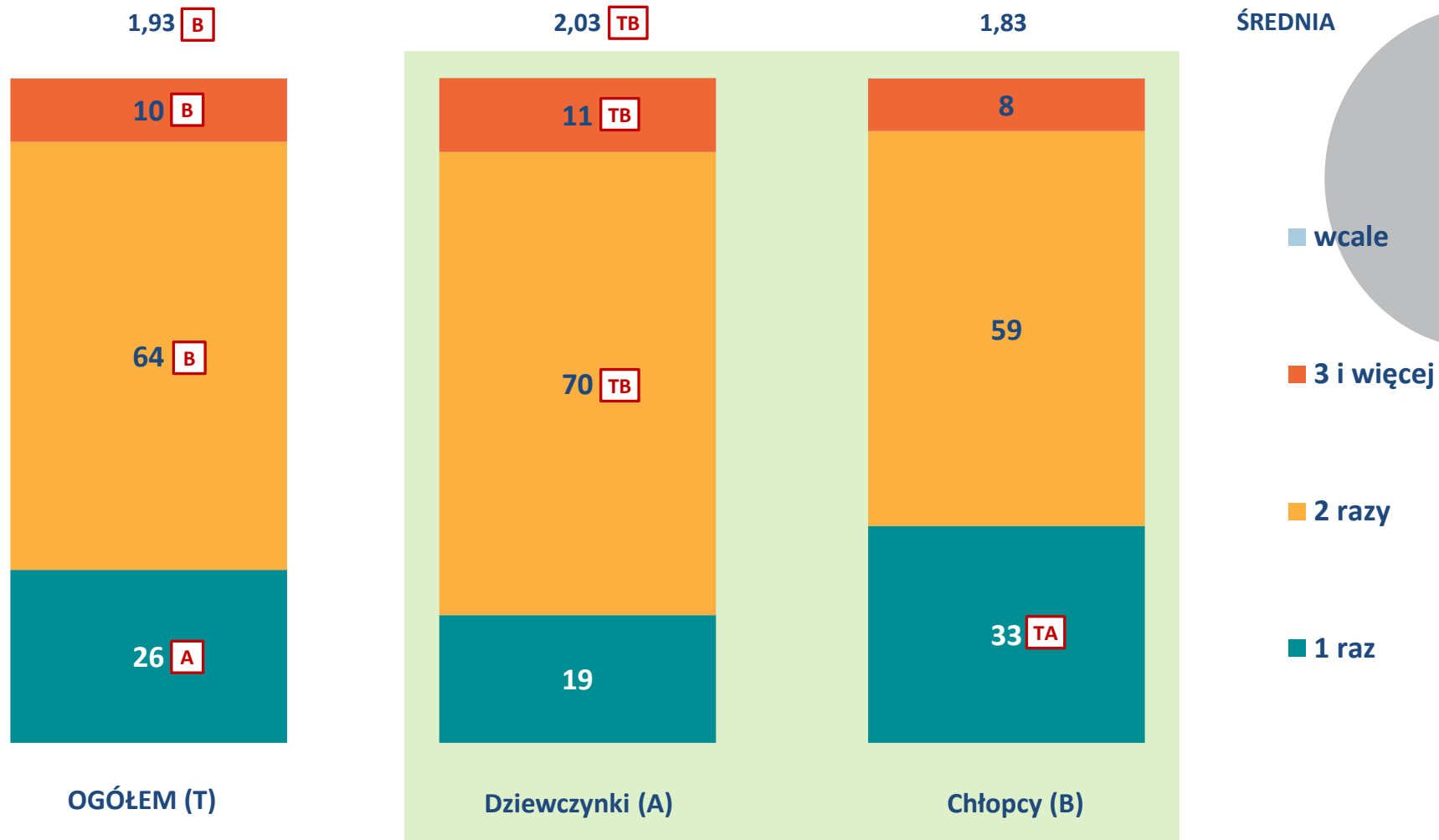

TAB CDEFGHI – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Dane w %

Częstotliwość mycia zębów w ciągu dnia

TAB – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Dane w %

Wykres2b: Częstotliwość mycia zębów w ciągu dnia - rozkład odsetkowy - według płci

BAZA: N= 5805/ 2865/ 2940

Badanie stomatologiczne

Problem próchnicy zębów dotyczy aż 80% dzieci ze szkół podstawowych, częściej dotyczy dzieci młodszych (5-9 lat), chłopców, dzieci wiejskich oraz z woj. opolskiego i warmińsko-mazurskiego oraz dzieci, które nie odwiedzają dentystów.
Średnio, na dziecko przypadają 3-4 zęby z próchnicą.

POZIOM I ILOŚĆ PRÓCHNICY W ZĘBACH												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Bez próchnicy (%)	19,8 ACDEIK	16,1	20,9	16,0	13,9	16,2	24,1 TA	16,7	29,2 T	27,8 T	21,8 TK	17,8
Z próchnicą (%)	80,2 FHIJ	83,9 TF	79,1	84,0 T	86,1 T	83,8 T	75,9	83,3 T	70,8	72,2	78,2	82,2 TJ
Średnia (ilość zębów z próchnicą)	3,53 FGHIJ	4,29 TF	4,47 T	4,62 T	4,37 T	3,85 T	2,62	3,14	2,34	2,30	3,40	3,66 TJ

POZIOM I ILOŚĆ PRÓCHNICY W ZĘBACH									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Bez próchnicy (%)	19,8 CDH	23,9 TCD	20,9 CD	14,1	17,7	22,9 TCD	20,5 H	20,3 H	11,8
Z próchnicą (%)	80,2 AE	76,1	79,1	85,9 TABDE	82,3 TABE	77,1	79,5	79,7	88,2 TFG
Średnia (ilość zębów z próchnicą)	3,53 AEF	3,04	3,39 A	4,17 TABDE	3,69 TABE	3,33 A	3,30	3,49	4,64 TFG

	Wizyta u dentysty: co najmniej raz w roku (I) (n=4762)	Wizyta u dentysty –wcale (J) (n=1043)
Bez próchnicy (%)	20,3 J	17,4
Z próchnicą (%)	79,7	82,6 TI
Średnia (ilość zębów z próchnicą)	3,38	4,20 TI

Poziom próchnicy jest wyższy wśród dzieci, które nie odwiedzają dentystów!

Tabela7. Odsetek dzieci bez próchnicy vs z próchnicą – wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

0,6% dzieci miało **usunięte zęby stałe** z powodu próchnicy. Częściej dzieci starsze i z woj. warmińsko-mazurskiego.

ODSETEK DZIECI Z USUNIĘTYM Z POWODU PRÓCHNICY CO NAJMNIEJ 1 ZĘBEM STAŁYM												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Z usuniętymi zębami stałymi z próchnicą (%)	0,6 A	0,4	0,2	0,2	0,3	0,7	0,9 TA	0,8	0,7	1,1	0,5	0,7
ROZKŁAD PROCENTOWY LICZBY USUNIĘTYCH ZĘBÓW STAŁYCH Z PRÓCHNICĄ												
0	99,4 F	99,6 TF	99,8	99,8	99,7	99,3	99,1	99,2	99,3	98,9	99,5	99,3
1	0,6 A	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,8 TA	0,7	0,7	1,1 T	0,4	0,7
2	0,1	0,1	-	-	-	0,3 T	-	0,1	-	-	0,1	-

ODSETEK DZIECI Z USUNIĘTYM Z POWODU PRÓCHNICY CO NAJMNIEJ 1 ZĘBEM STAŁYM												
	OGÓŁ EM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI			CZĘSTOTLIWOŚĆ MYCIA ZĘBÓW		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)	1 raz dziennie (A)	2 razy dziennie (B)	≥ 3 razy dziennie (C)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365	N=1507	N=3741	N=552
Z usuniętymi zębami stałymi z próchnicą (%)	0,6	0,4	0,3	0,7	1,0 T	0,7	0,9	0,5	1,1	0,8	0,6	0,5
ROZKŁAD PROCENTOWY LICZBY USUNIĘTYCH ZĘBÓW STAŁYCH Z PRÓCHNICĄ												
0	99,4 D	99,6	99,7 D	99,3	99,0	99,3	99,1	99,5	98,9	99,2	99,4	99,5
1	0,6	0,4	0,2	0,5	0,9 T	0,7	0,9	0,4	0,8	0,7	0,5	0,4
2	0,1	-	0,1	0,2	0,1	-	-	0,1	0,3	0,1	0,1	0,2

Tabela8. Odsetek dzieci z usuniętymi zębami stałymi z powodu próchnicy – wg wieku, płci, województwa, wielkości miejscowości oraz częstotliwości mycia zębów.

Dane w %

Ogółem 40% dzieci w wieku 5-13 lat ma wypełnienie w zębach stałych, 30% - dzieci w wieku 5-9 lat i nieco ponad połowa dzieci starszych. Wypełnienia rzadziej mają chłopcy, dzieci z większych miast (>100tys.) oraz z woj. opolskiego (a częściej z woj. lubelskiego).

ODSETEK DZIECI Z WYPEŁNIENIEM W CO NAJMNIEJ 1 ZĘBIE STAŁYM												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Z wypełnieniem w zębach stałych (%)	39,8 ABCDK	29,9	13,9	23,8	33,6	38,8	51,6 TA	47,3 T	52,0 T	56,7 T	41,4 TK	38,3
ROZKŁAD PROCENTOWY LICZBY ZĘBÓW STAŁYCH Z WYPEŁNIENIEM												
1	12,6 ABC	11,0	6,5	8,5	13	13,3	14,5 TA	13,9	15,2 T	14,7	13,4	11,9
2	10,9 ABC	7,9	3,6	6,0	9,0	10,4	14,4 TA	13,8 T	13,5 T	16,2 T	11,2	10,6
3	7,2 ABCK	5,5	1,7	4,7	5,7	7,8	9,2 TA	8,2	10,0 T	9,5 T	8,0 TK	6,4
4	6,5 ABC	4,9	2,2	4,4	5,4	6,1	8,4 TA	8,5 T	8,3 T	8,2 T	6,0	6,9
≥ 5	2,8 ABCDE	0,5	-	0,2	0,4	1,1	5,1 TA	2,8	4,9 T	8,1 T	2,7	2,3

ODSETEK DZIECI Z WYPEŁNIENIEM W CO NAJMNIEJ 1 ZĘBIE STAŁYM									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Z wypełnieniem w zębach stałych (%)	39,8 CF	52,9 TBCDE	37,7 C	26,8	39,5 C	42,0 BC	34,5	40,9 TF	40,3
ROZKŁAD PROCENTOWY LICZBY ZĘBÓW STAŁYCH Z WYPEŁNIENIEM									
1	12,6	13,8	12,1	11,4	12,8	13,1	12,2	12,8	10,7
2	10,9 C	12,7 TBC	9,4	8,4	11,8 BC	12,1 BC	10,7	10,6	14,2 TG
3	7,2 CF	11,2 TBCDE	6,7 C	3,7	6,7 C	7,8 C	4,5	7,8 TF	6,6
4	6,5 CF	10,3 TBCDE	7,7 TCDE	2,2	5,7 C	6,4 C	4,7	7,0 TF	5,2
≥ 5	2,8 C	5,1 TBCDE	2,1	1,2	2,7 C	2,5 C	2,4	2,5	3,6

Tabela9. Odsetek dzieci z wypełnieniem w zębach stałych – wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Nadwrażliwość zębów (odsłonięte szyjki lub starcie szkliwa) odnotowano u 0,4% dzieci, częściej w woj. opolskim.

Erozja szkliwa widoczna jest u 0,5% dzieci, częściej występuje u dzieci ze wsi i w woj. opolskim.

NADWRAŻLIWOŚĆ (ODSŁONIĘTE SZYJKI, STARCIE SZKLIWA)												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Nie	99,6	99,6	100,0	99,7	99,5	99,5	99,7	99,6	99,8	99,6	99,7	99,5
Tak	0,4	0,4	-	0,3	0,5	0,5	0,3	0,4	0,2	0,4	0,3	0,5
EROZJA SZKLIWA												
Nie	99,5	99,6	99,8	99,5	99,8	99,3	99,5	99,4	99,7	99,5	99,6	99,5
Tak	0,5	0,4	0,2	0,5	0,2	0,7	0,5	0,6	0,3	0,5	0,4	0,5

NADWRAŻLIWOŚĆ (ODSŁONIĘTE SZYJKI, STARCIE SZKLIWA)									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Nie	99,6 C	100,0 TCDE	99,9 C	99,0	99,6 C	99,5	99,8	99,6	99,5
Tak	0,4 A	-	0,1	1,0 TABD	0,4 A	0,5 A	0,2	0,4	0,5
EROZJA SZKLIWA									
Nie	99,5 CH	100,0 TCD	100,0 TCD	98,6	99,2	99,9 CD	99,7 H	99,7 TH	97,0
Tak	0,5 ABG	-	-	1,4 TABE	0,8 ABE	0,1	0,3	0,3	3,0 TFG

Tabela11. Nadwrażliwość i erozja szkliwa – rozkład odsetkowy dzieci wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

Dane w %

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Zapalenie dziąseł stwierdzono u **6,7%** badanych, częściej u dzieci starszych (10-13 lat), dzieci ze wsi oraz w woj. opolskim i warmińsko – mazurskim.

Zapalenie przyzębia występuje rzadko, nieco częściej u dzieci w woj. warmińsko – mazurskim.

ZAPALENIE DZIĄSEŁ												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Nie	93,3 FHI	94,5 TF	98,1 T	95,1 T	93,2	93,8	91,9	92,8	91,4	91,3	93,1	93,5
Tak	6,7 ABC	5,5	1,9	4,9	6,8	6,2	8,1 TA	7,2	8,6 T	8,7 T	6,9	6,5
ZAPALENIE PRZYŻĘBIA												
Nie	99,7	99,7	100,0	99,9	99,5	99,8	99,7	99,8	99,9	99,5	99,8	99,7
Tak	0,3	0,3	-	0,1	0,5	0,2	0,3	0,2	0,1	0,5	0,2	0,3

ZAPALENIE DZIĄSEŁ									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Nie	93,3 CDH	97,4 TBCDE	94,9 TCD	91,0	90,2	93,8 CD	93,2 H	93,6 H	89,9
Tak	6,7 AB	2,6	5,1 A	9,0 TABE	9,8 TABE	6,2 A	6,8	6,4	10,1 TFG
ZAPALENIE PRZYŻĘBIA									
Nie	99,7 D	100,0 D	99,7	99,9	99,4	99,8	99,8	99,8	99,5
Tak	0,3	-	0,3	0,1	0,6 TA	0,2	0,2	0,2	0,5

Tabela12. Zapalenie dziąseł i przyzębia – rozkład odsetkowy dzieci wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

Dane w %

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Zmiany w błonie śluzowej oraz ból w okolicy stawu skroniowo-żuchwowego dotyczą niewielkiego odsetka dzieci. Zdecydowanie częściej występują u dzieci ze wsi oraz z woj. opolskiego.

ZMIANY W BŁONIE ŚLUZOWEJ												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Nie	98,9	98,9	98,8	98,6	99,1	99,1	99,0	99,1	99,0	98,9	99,1	98,8
Tak	1,1	1,1	1,2	1,4	0,9	0,9	1,0	0,9	1,0	1,1	0,9	1,2
BÓL W OKOLICY STAWU SKRONIOWO-ŻUCHWOWEGO												
Nie	99,3	99,3	99,5	99,3	99,3	99,1	99,4	99,3	99,3	99,5	99,3	99,3
Tak	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7	0,9	0,6	0,7	0,7	0,5	0,7	0,7

ZMIANY W BŁONIE ŚLUZOWEJ									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Nie	98,9 CH	99,7 TCD	99,8 TCD	96,5	99,1 C	99,4 C	99,2 H	99,0 H	97,8
Tak	1,1 AB	0,3	0,2	3,5 TABDE	0,9 AB	0,6	0,8	1,0	2,2 TFG
BÓL W OKOLICY STAWU SKRONIOWO-ŻUCHWOWEGO									
Nie	99,3 CH	99,5 C	99,8 TC	97,5	99,6 C	99,9 TC	99,6 H	99,5 TH	96,7
Tak	0,7 BEG	0,5	0,2	2,5 TABDE	0,4	0,1	0,4	0,5	3,3 TFG

Tabela13. Zmiany w błonie śluzowej i ból w okolicy stawu skroniowo-żuchwowego – rozkład odsetkowy dzieci wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

Dane w %

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Wady zgryzu ma 60% badanych dzieci. Częściej występują u dzieci starszych.
Zgryz głęboki i krzyżowy częściej występuje u chłopców, a zgryz przewieszony u dziewczynek.

WADY ZGRYZU												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Nie	39,8 DEFGI	42,1 TF	66,3 T	45,6 T	34,9	35,2	37,1	36,5	38,1	36,6	39,5	40,0
Tak	60,2 ABC	57,9	33,7	54,4	65,1 T	64,8 T	62,9 TA	63,5 T	61,9	63,4 T	60,5	60,0
wada klasy 1	4,7 B	4,4	1,9	4,6	5,3	4,5	5,1	6,0 T	4,7	4,2	4,8	4,6
wada klasy 2	18,7 B	17,9	8,7	16,4	18,8	22,5 T	19,6	20,8	18,6	19,2	18,7	18,7
wada klasy 3	7,4	6,9	5,8	6,4	7,4	7,2	8,0	6,7	7,9	9,7 T	7,1	7,7
wada tylko zębowa	20,3 ABC	18,8	7,5	16,2	23,0 T	22,2	22,1 TA	19,6	23,6 T	23,7 T	21,0	19,7
wyraźnie zaznaczona wada kostna	0,3	0,4	-	0,5	0,8 T	0,2	0,3	0,2	0,1	0,5	0,3	0,3
zgryz głęboki	10,8 ABCJ	9,7	5,0	7,8	11,4	11,8	12,1 TA	12,9 T	11,9	11,5	9,4	12,2 TJ
zgryz otwarty	4,2	4,6	4,1	3,3	5,9 T	4,9	3,7	3,8	3,6	3,6	4,7	3,7
zgryz krzyżowy	6,4 BJ	6,4	2,4	7,7	6,8	6,5	6,4	6,2	6,4	6,8	5,6	7,2 TJ
zgryz przewieszony	4,8 K	4,4	2,9	4,7	4,7	4,4	5,3	6,6 T	4,7	4,4	5,6 TK	4,0

Tabela14a. Wady zgryzu – odsetek dzieci wg wieku i płci

Dane w %

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Wady zgryzu częściej występują u dzieci z mniejszych miast, a rzadziej u dzieci z województw: opolskiego i warmińsko-mazurskiego.

	WADY ZGRYZU								
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Nie	39,8 ABEG	25,1	29,3 A	64,1 TABDE	50,2 TABE	28,2	59,0 TGH	35,5	39,7
Tak	60,2 CDF	74,9 TBCD	70,7 TCD	35,9	49,8 C	71,8 TCD	41,0	64,5 TF	60,3
wada klasy 1	4,7 CDF	7,0 TCD	10,2 TACDE	0,7	0,2	6,2 TCD	-	5,9 TFH	2,7
wada klasy 2	18,7 CEF	30,3 TBCDE	23,6 TCDE	3,0	19,3 CE	15,4 C	14,8	19,8 TF	16,2
wada klasy 3	7,4 CDF	9,2 TCD	11,0 TCD	2,9	5,3 C	8,6 CD	4,0	8,2 TF	6,3
wada tylko zębowa	20,3 BCDF	24,5 TBCD	17,3	17,3	16,5	28,2 TBCD	11,6	21,9 TF	24,9 TF
wyraźnie zaznaczona wada kostna	0,3	0,3	0,2	0,7	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5
zgryz głęboki	10,8 C	13,9 TBCD	10,5 C	7,1	10,3 C	12,5 C	9,8	11,0	11,2
zgryz otwarty	4,2	3,9	3,5	3,4	5,1 TBC	4,9	4,3	4,2	3,8
zgryz krzyżowy	6,4 CDF	7,5 CD	8,8 TCDE	4,1	5,2	6,5 C	3,2	7,0 TF	7,9
zgryz przewieszony	4,8	5,7 CD	8,1 TACD	0,9	2,7 C	7,0 TCD	3,5	5,3 TFH	2,5

Tabela14b. Wady zgryzu – odsetek dzieci wg województw i wg wielkości miejscowości

Dane w %

TABCD EFGH – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

ZABURZENIA CZYNNOŚCIOWE												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Nie	96,3 FJ	96,8 TF	98,6 T	97,2	96,8	95,5	95,8	95,6	95,6	96,1	95,7	96,9 TJ
Tak	3,7 ABK	3,2	1,4	2,8	3,2	4,5	4,2 TA	4,4	4,4	3,9	4,3 TK	3,1
- uraz zgryzowy	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	-	0,1
- bruksizm	0,3	0,4	0,0	0,8 T	0,2	0,5	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,4
- zaburzenia stawu skroniowo-żuchwowego	2,1 K	1,8	1,2	1,4	1,6	2,7	2,3	2,4	2,3	2,2	2,6 TK	1,5
- dewiacje żuchwy	1,5 AC	1,2	0,7	0,6	1,4	1,7	1,9 TA	2,0	2,0	1,6	1,8	1,2

ZABURZENIA CZYNNOŚCIOWE									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Nie	96,3 CH	97,9 TC	97,7 TC	90,0	98,0 TC	97,0 C	96,2 H	96,7 TH	92,6
Tak	3,7 ABDG	2,1	2,3	10,0 TABDE	2,0	3,0	3,8	3,3	7,4 TFG
- uraz zgryzowy	0,1	-	-	0,3 TD	-	-	-	-	0,3
- bruksizm	0,3 EG	0,2	0,1	0,6 BE	0,7 TBE	-	1,0 TG	0,2	0,3
- zaburzenia stawu skroniowo-żuchwowego	2,1 BDE	1,5	1,3	5,7 TABDE	1,1	1,1	1,9	1,9	4,1 TFG
- dewiacje żuchwy	1,5 AD	0,5	1,0 D	4,6 TABDE	0,1	1,8 AD	1,2	1,4	3,3 TFG

Tabela15. Zaburzenia czynnościowe – rozkład odsetkowy dzieci wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

Dane w %

TABCD EFGHIJK – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

UZUPEŁNIENIA PROTETYCZNE STAŁE												
	OGÓŁEM (T)	WIEK									PŁEĆ	
		5 -9 lat (A)	5 -6 lat (B)	7 lat (C)	8 lat (D)	9 lat (E)	10-13 lat (F)	10 lat (G)	11 lat (H)	12-13 lat (I)	dziewczynki (J)	chłopcy (K)
BAZA:	N=5805	N=3152	N=416	N=870	N=918	N=948	N=2653	N=986	N=864	N=803	N=2865	N=2940
Nie	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0
Tak	0,1	-	-	-	0,1	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-
UZUPEŁNIENIA PROTETYCZNE RUCHOME												
Nie	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	99,8	99,8	99,8	99,9	99,9	99,9
Tak	0,1	-	-	-	0,1	-	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1

UZUPEŁNIENIA PROTETYCZNE STAŁE									
	OGÓŁEM (T)	WOJEWÓDZTWO					WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI		
		Lubelskie (A)	Podkarpackie (B)	Opolskie (C)	Warmińsko- mazurskie (D)	Świętokrzyskie (E)	Miasto >100 tys. (F)	miasto <100 tys. (G)	Wieś <10 tys. (H)
BAZA:	N=5805	N=1111	N=1227	N=1057	N=1427	N=983	N=988	N=4452	N=365
Nie	99,9	100,0	100,0	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	99,7
Tak	0,1	-	-	0,2	0,1	0,1	0,1	-	0,3
UZUPEŁNIENIA PROTETYCZNE RUCHOME									
Nie	99,9 C	100,0	100,0	99,7	99,9	99,9	99,8	99,9	100,0
Tak	0,1	-	-	0,3 T	0,1	0,1	0,2	0,1	-

Tabela16. Uzupełnienia protetyczne – rozkład odsetkowy dzieci wg wieku, płci, województw i wg wielkości miejscowości

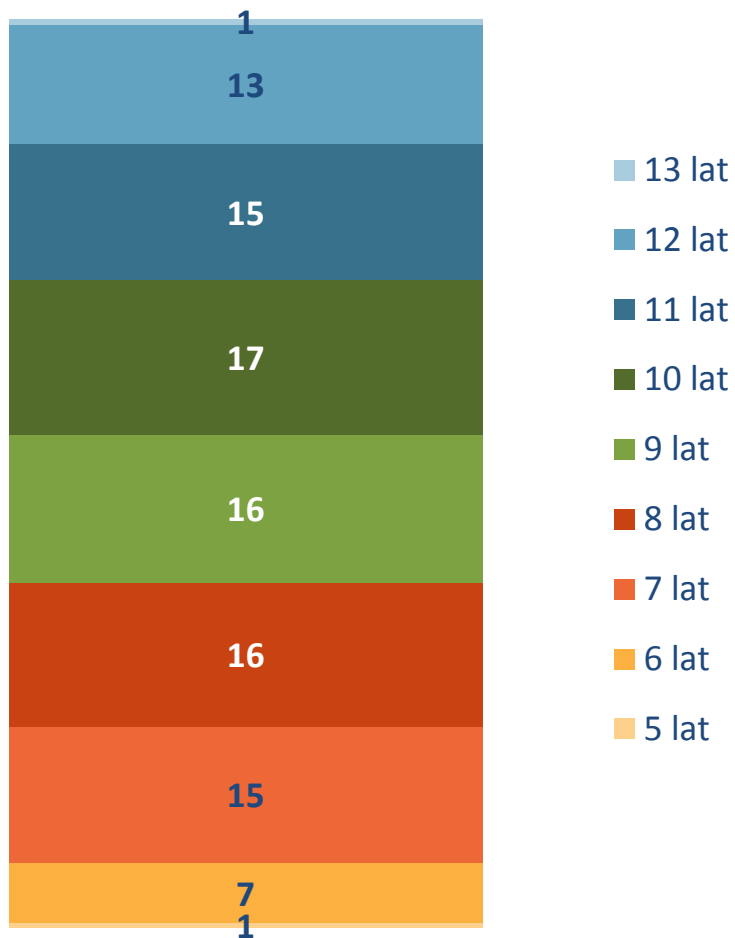
Dane w %

Struktura badanych

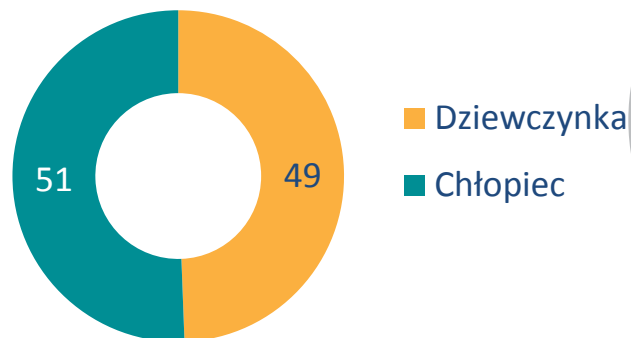

Rozkład odsetkowy dzieci w wieku 5-13 lat biorących udział w badaniu

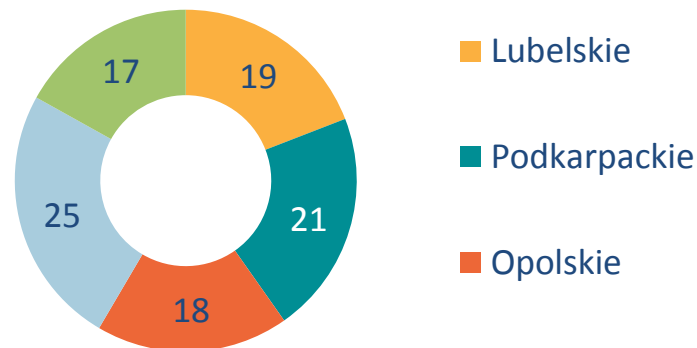
Odsetek uczestników według wieku

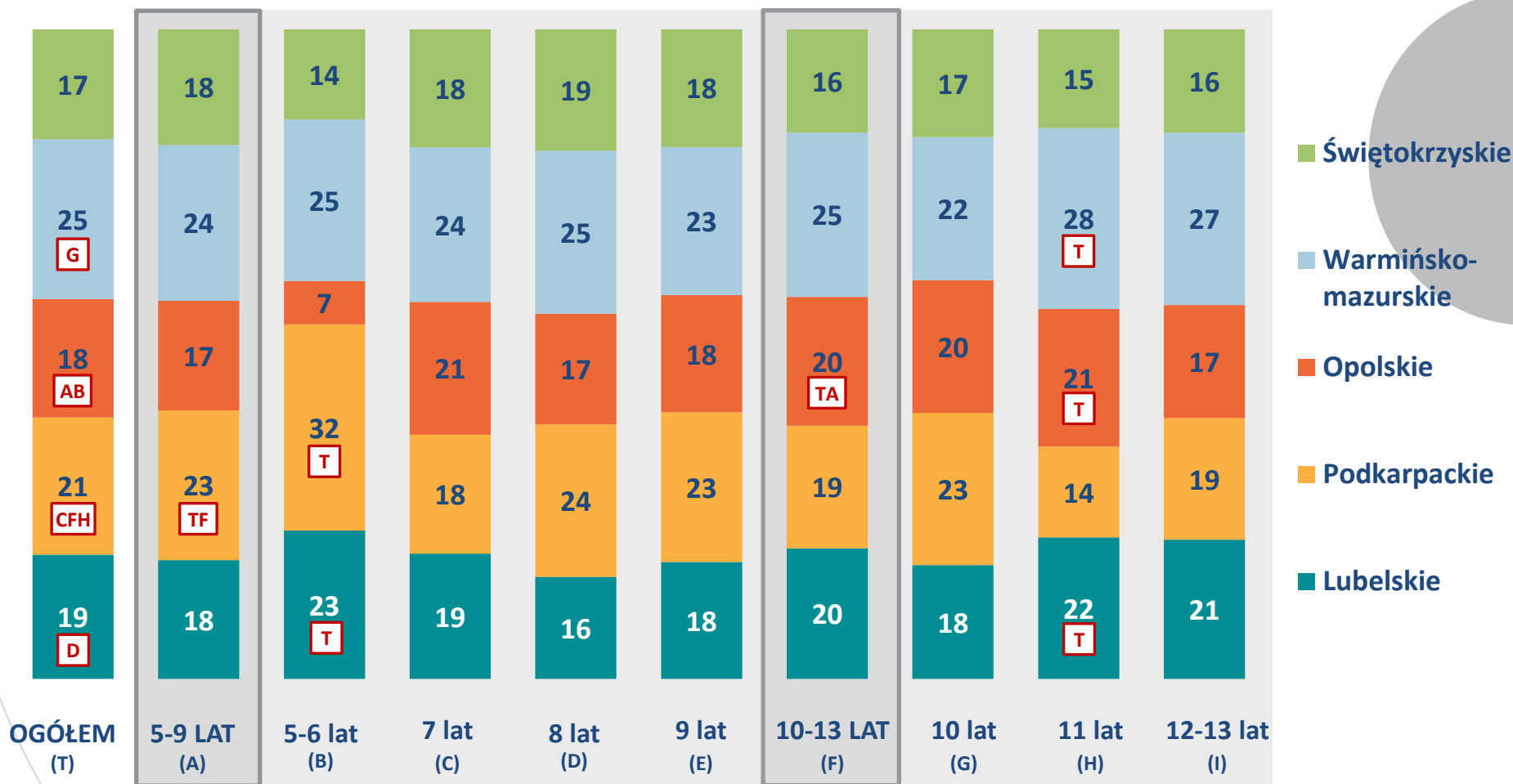
Odsetek uczestników według płci

Odsetek uczestników według miejsca badania

Rozkład odsetkowy dzieci w poszczególnych grupach wiekowych wg województw

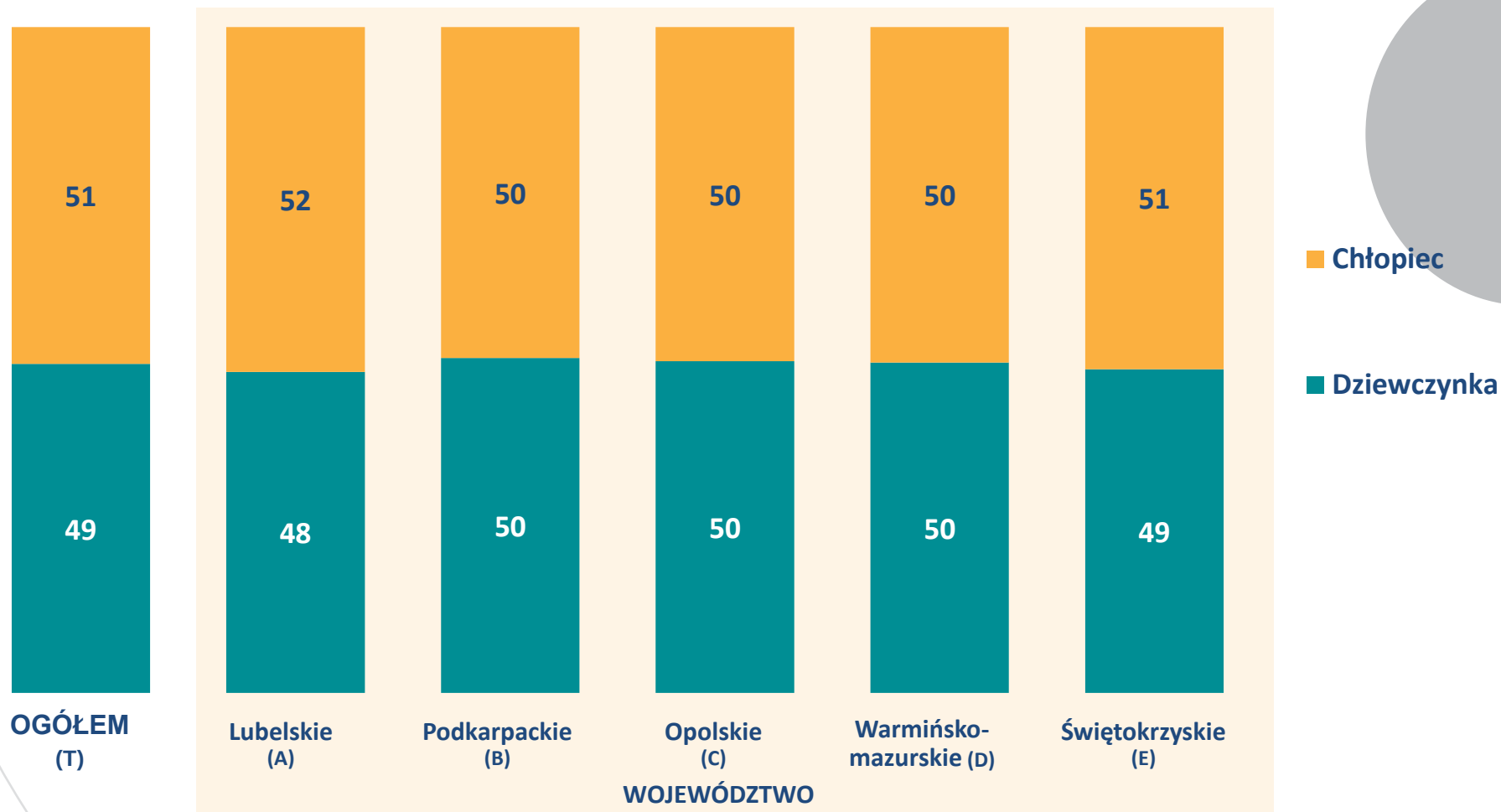

TAB C D E F G H I – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

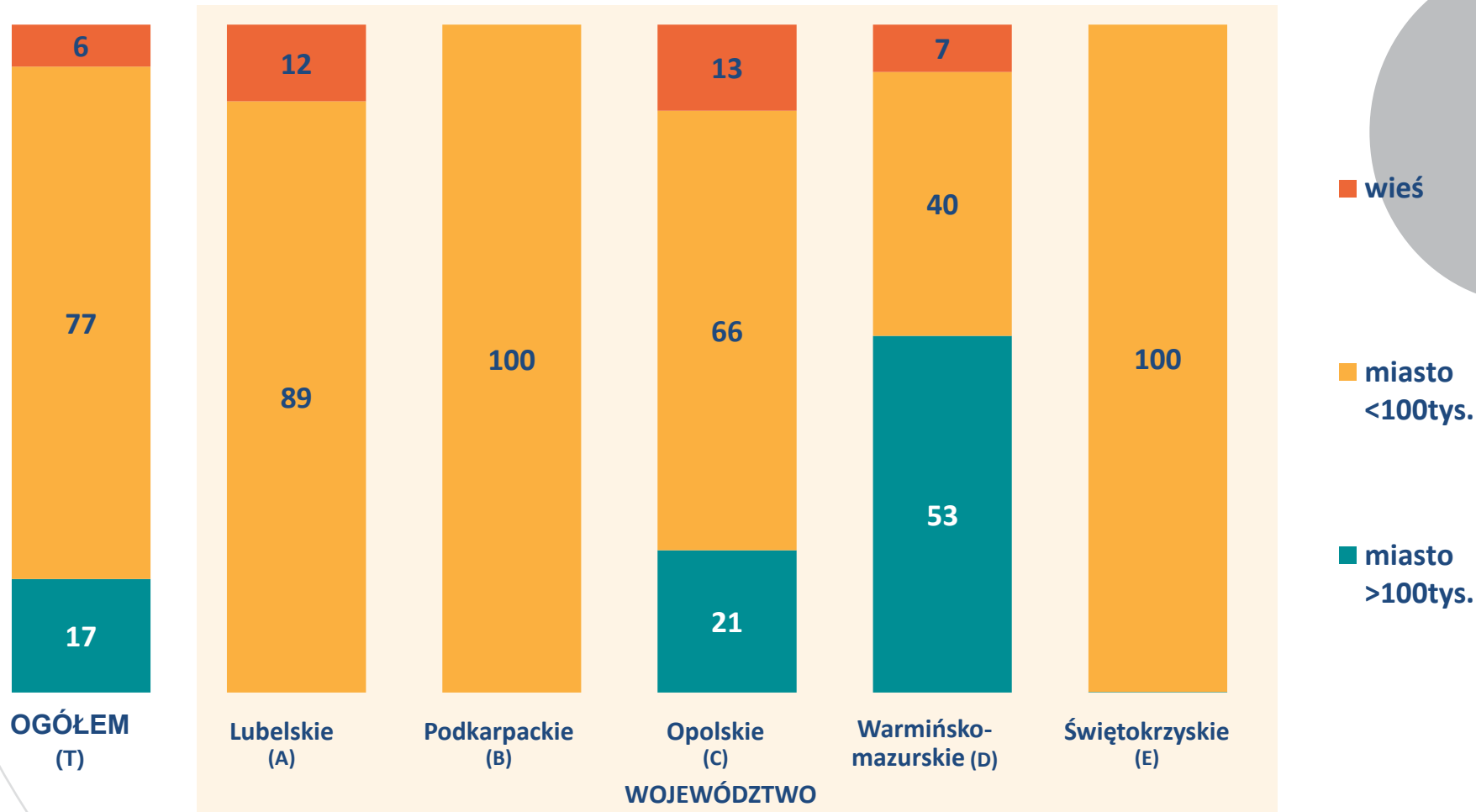
Dane w %

Wykres: Odsetek dzieci w poszczególnych grupach wiekowych wg województw

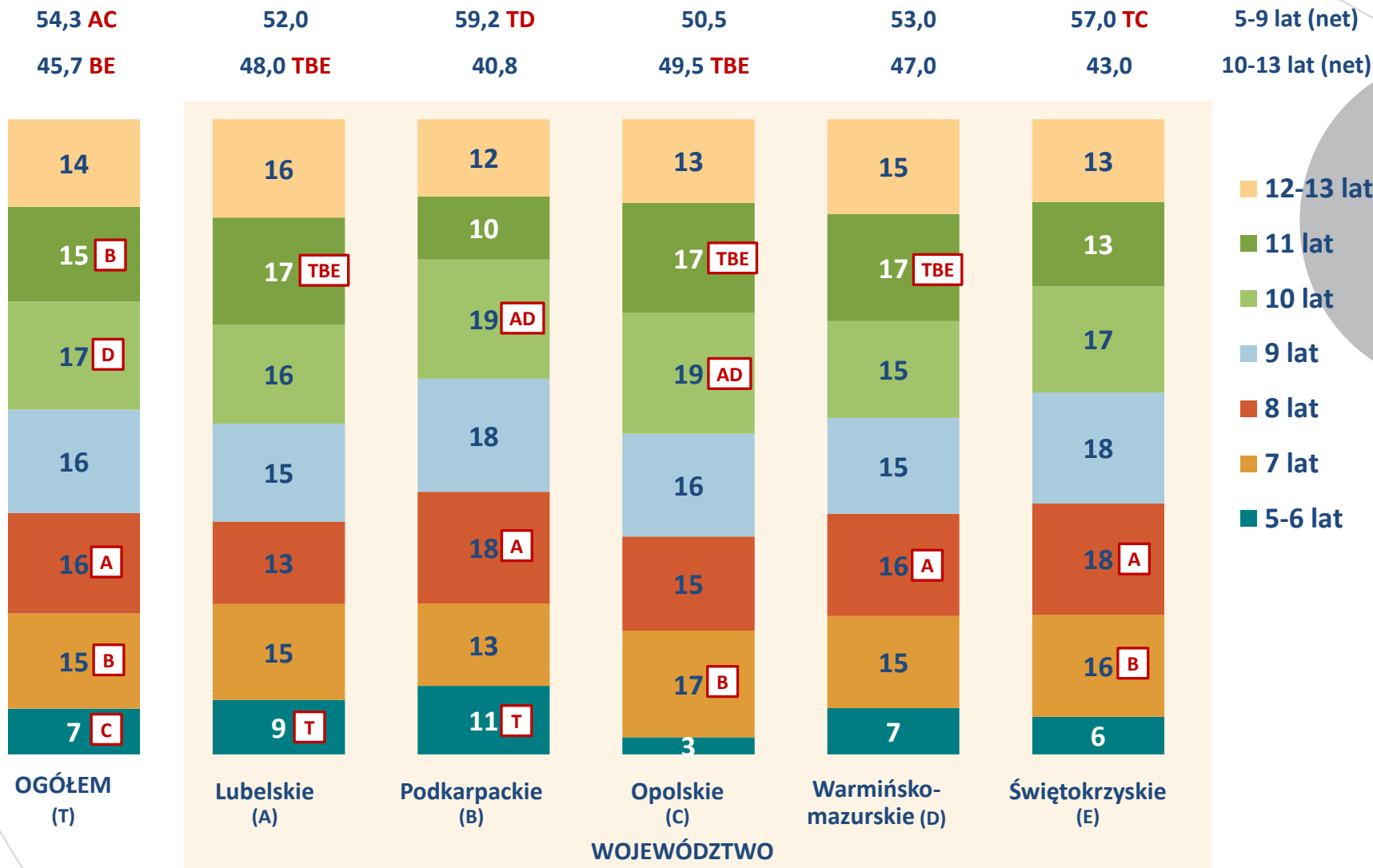
BAZA: N= 5805/ 3152/ 416/ 870/ 918/ 948/ 2653/ 986/ 864/ 803

Rozkład odsetkowy dzieci wg wielkości miejscowości w poszczególnych województwach

Rozkład odsetkowy dzieci wg wieku w poszczególnych województwach

TABCD E – istotnie wyższe przy 95% poziomie ufności

Dane w %

Wykres: Rozkład odsetkowy dzieci wg wieku w poszczególnych województwach

BAZA: N= 5805/ 1111/ 1227/ 1057/ 1427/ 983

Tabela – Rozkład odsetkowy dzieci objętych badaniem wg płci, wieku, województw i wielkości miejscowości

	OGÓŁEM (T)	DZIEWCZYNKI (A)	CHŁOPCY (B)
PŁEĆ			
Dziewczynka	49,4	100,0	0,0
Chłopiec	50,6	0,0	100,0
WIEK			
5-9 lat (NET)	54,3	54,3	54,5
5-6 lat	7,2	7,7	6,6
7 lat	15,0 B	14,0	16,0 TAB
8 lat	15,8	15,8	15,9
9 lat	16,3	16,8	15,9
10-13 lat (NET)	45,7	45,9	45,6
10 lat	17,0	17,4	16,6
11 lat	14,9	14,5	15,3
12-13 lat	13,8	14,0	13,7
MIEJSCE BADANIA = WOJEWÓDZTWO			
Lubelskie	19,1	18,7	19,6
Podkarpackie	21,1	21,5	20,7
Opolskie	18,2	18,4	18,1
Warmińsko-mazurskie	24,6	24,7	24,5
Świętokrzyskie	16,9	16,7	17,2
WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI			
miasto >100 tys.	17,0	17,3	16,8
miasto <100 tys.	76,7	76,7	76,7
Wieś <10 tys.	6,3	6,0	6,5

Tabela – Rozkład odsetkowy dzieci objętych badaniem wg płci, wieku, województw i wielkości miejscowości

Grupy wiekowe 5-6 lat i 12-13 lat pokazane w rozbięciu

	OGÓŁEM	DZIEWCZYNKI	CHŁOPCY
PŁEĆ			
Dziewczynka	49,4	100,0	0,0
Chłopiec	50,6	0,0	100,0
WIEK			
5-9 lat (NET)	54,3	54,3	54,5
5 lat	0,6	0,5	0,7
6 lat	6,6 B	7,2 TB	5,9
7 lat	15,0 A	14,0	16,0 TA
8 lat	15,8	15,8	15,9
9 lat	16,3	16,8	15,9
10-13 lat (NET)	45,7	45,9	45,6
10 lat	17,0	17,4	16,6
11 lat	14,9	14,5	15,3
12 lat	13,2	13,5	13,0
13 lat	0,6	0,5	0,7
MIJSCA BADANIA = WOJEWÓDZTWO			
Lubelskie	19,1	18,7	19,6
Podkarpackie	21,1	21,5	20,7
Opolskie	18,2	18,4	18,1
Warmińsko-mazurskie	24,6	24,7	24,5
Świętokrzyskie	16,9	16,7	17,2
WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI			
miasto >100 tys.	17,0	17,3	16,8
miasto <100 tys.	76,7	76,7	76,7
Wieś <10 tys.	6,3	6,0	6,5

Tabela – Liczba dzieci objętych badaniem wg płci, wieku, województw i wielkości miejscowości

	OGÓŁEM	DZIEWCZYNKI	CHŁOPCY
PŁEĆ			
Dziewczynka	2865	2865	-
Chłopiec	2940	-	2940
WIEK			
5-9 lat	3152	1552	1600
5-6 lat	416	220	196
7 lat	870	400	470
8 lat	918	452	466
9 lat	948	480	468
10-13 lat	2653	1313	1340
10 lat	986	498	488
11 lat	864	415	449
12-13 lat	803	400	403
MIEJSCE BADANIA = WOJEWÓDZTWO			
Lubelskie	1111	536	575
Podkarpackie	1227	617	610
Opolskie	1057	526	531
Warmińsko-mazurskie	1427	708	719
Świętokrzyskie	983	478	505
WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI			
miasto >100 tys.	988	495	493
miasto <100 tys.	4452	2197	2255
Wieś <10 tys.	365	173	192

Tabela – Liczba dzieci objętych badaniem wg płci, wieku, województw i wielkości miejscowości

Grupy wiekowe 5-6 lat i 12-13 lat pokazane w rozbiściu

	OGÓŁEM	DZIEWCZYNKI	CHŁOPCY
PŁEĆ			
Dziewczynka	2865	2865	-
Chłopiec	2940	-	2940
WIEK			
5-9 lat	3152	1552	1600
5 lat	35	13	22
6 lat	381	207	174
7 lat	870	400	470
8 lat	918	452	466
9 lat	948	480	468
10-13 lat	2653	1313	1340
10 lat	986	498	488
11 lat	864	415	449
12 lat	769	386	383
13 lat	34	14	20
MIEJSCE BADANIA = WOJEWÓDZTWO			
Lubelskie	1111	536	575
Podkarpackie	1227	617	610
Opolskie	1057	526	531
Warmińsko-mazurskie	1427	708	719
Świętokrzyskie	983	478	505
WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI			
miasto >100 tys.	988	495	493
miasto <100 tys.	4452	2197	2255
Wieś <10 tys.	365	173	192

Ipsos Sp. z o.o.
Domaniewska 34a, 02- 677 Warszawa
Tel.: + 48 22 448 77 00
Fax: + 48 22 448 77 02
www.ipsos.pl

© 2013 Ipsos. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and
Proprietary information
and may not be disclosed or reproduced without the prior written
consent of Ipsos.